

Концепцията е елементарна. Ако предходните автори интерпретирали стохастичизма като нещо все пак извън човека, тоест вероятностите като отражение на някакви *съществуващи* относителни честоти, то сега вероятностите се интерпретират като израз на собствените очаквания на изследователите, по-точно - на индивидуалния изследовател. Вероятността се превръща в нещо, което изследователят може да операционализира. Но как? Като се басира със себе си. Да, именно - като се басира със себе си. Как конкретно, Гуд пояснява: „Задаваме си въпроса каква част от един долар бихме платили за привилегията да получим един цял долар, ако настъпи събитието E в условията на икономиката F“ (Good, 1987, с.538). Пояснява и Дейвид: „Доминиращият сега бейзиански възглед тълкува вероятностите като степени на вяра, които варират от лице на лице и могат да бъдат оценявани операционално по пътя на обзалагане“ (Dawid, 1983, с.93). Следователно, няма съмнение: това са „персонални“ или „персоналистични“ вероятности, както необейзианците обичат да ги наричат. Необейзианецът Линдли е оптимист. Той очаква в недалечно бъдеще числените коефициенти на разните зависимости в сферата на икономиката да бъдат оценявани чрез разпит на икономисти от страна на компютър. „Подходящи компютърни програми за тази цел и за разпитване на изследователите, така че знанията им да се превръщат във вероятностна форма, вече се пишат“ - твърди Линдли (Lindley, 1982, с.204).

Когато човек чете цитираните по-долу редове, изпитва желание да възкликне заедно с онзи слуга от Молиеровата пиеса, когато малтретирани: „Несправедливо е, господарю, но е **факт!**“. Необейзианецът Лиймър споделя: „Методологията, подобно на секса, е по-добре да се демонстрира, отколкото да се обсъжда... (с това сме съгласни, В.Ц., но на Лиймър нещо му пречи, и какво мислите?)... Фалшивият идол на обективността е, който е причинил голяма вреда на икономическата наука... Ако искате да имате успех в науката, първата стъпка, която трябва да направите, е да стхвърлите контрапродуктивното намерение да постигнете обективен извод“ (Leamer, 1980, с. 36 и 40). Читателят не бива да помисли, че такава теза се защитава във второстепенно по значение списание. Статията е поместена в „The American Economic Review“ и заглавието ѝ е „Let's Take the Con out of Econometrics“, т.е. „Нека да отстраним шашмата (така, В.Ц.!) от иконометрията“.

В сравнение с тази позиция на необейзианците, мисля, че уместната констатация на Карл Пиърсън, направена три десетилетия след „Граматика на науката“, звучи като просветление: „Въображението на човека винаги рискува да се самоизпусне от контрол, така че да измислим нещо не е заслуга, докато не докажем неговата разумност чрез трудоемкия процес на проучване как то се съгласува с опита“ (цит. по David 1985, с. 654).

ВИСШ СТАДИЙ НА РАЗГРЪЩАНЕТО
НА ФИЛОСОФИЯТА И НА ЛОГИКАТА:
НА САМООСЪЗНАВАНЕТО
И САМОИДЕНТИФИКАЦИЯТА

Влиянието на необейзианците в общата теория на статистиката и върху използването и в областта специално на икономиката продължава да бъде значително. В същото време още през 70-те

години се срещат автори, които се замислят накъде води подобна философия. „Като практикуващ статистик се страхувам - споделя Хамакър, - че ако бейзиан-